

Projekt

**Uchwała Nr/...../2020
Rady Gminy w Skąpem
z dnia 2020r.**

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Skąpe na lata 2021-2030

*Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r., poz. 218) **uchwala się, co następuje:***

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Skąpe na lata 2021-2030, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Mariusz Kuźmich

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021–2030

Rozdział 1. Wstęp

§ 1. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

§ 2. 1. Rodzaje przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- 2) Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
- 3) Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- 4) Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
- 5) Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

2. Cykle przemocy:

- 1) Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
- 2) Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
- 3) Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Rozdział 2.

Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Skąpe

§ 3. Problem przemocy w rodzinie w latach 2017 – 2019 występował w 31 rodzinach, w których zamieszkuje 95 osób, co stanowi ok. 1,84 % ogólnej liczby osób zameldowanych na terenie gminy Skąpe na koniec 2019 roku (5155 osoby – stałe i czasowe). Można stwierdzić, że skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Skąpe nie jest wysoka, ale nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy jeszcze nie zdecydowały się ujawnić „swojego problemu”.

Najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie okazała się Policja, jednakże najszerzą pomoc dla ofiar przemocy udziela Ośrodek Pomocy Społecznej. Analizując uzyskane dane, można stwierdzić, że poprzez działania w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielana pomoc jest bardziej skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania na mieszkańców gminy powodują wzrost świadomości dotyczącej tego zjawiska. Osoby doświadczające przemocy nie są pozostawione same sobie, otrzymują niezbędną pomoc i wsparcie od instytucji do tego uprawnionych.

Tabela Nr 1. Dane statystyczne zjawiska przemocy w rodzinie

Lp.	Nazwa	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Liczba Niebieskich Kart	10	11	10
2.	Interwencje domowe	91	75	66
3.	Osoby doprowadzone do wytrzeźwienia w PDOZ KPP Świebodzin	19	18	19
4.	Liczba przestępstw	113	119	76

*dane powyższe dotyczą terenu Gminy Skąpe – informacja z KPP Świebodzin

W 2019 roku widoczny jest spadek, ogólny liczy przestępstw popełnianych na terenie Gminy Skąpe. Zauważa się zwiększenie świadomości osób doświadczających przemocy. Osoby te wcześniej podejmują działania i zwracają się o pomoc do prawnika, psychologa czy terapeuty, nie dopuszczając tym samym do eskalacji przemocy.

Działalność instytucji pomocowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych skierowana jest na udzielanie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc, zarówno dotyczy to osób doświadczających przemocy, dzieci, świadków oraz osób podejrzewanych o stosowanie przemocy. Z posiadanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej danych wynika, że najczęstszą formą udzielanej pomocy jest pomoc specjalistyczna w formie poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Tabela 2. Przyczyny zakończenia procedury „Niebieskie Karty”

Lata	Ustanie przemocy i zrealizowanie planu pomocy	Brak zasadności podejmowania działań
2017	9	1
2018	9	2
2019	0	2

Źródło: Opracowanie własne

Z pośród wszystkich Niebieskich Kart w latach 2017-2019 zakończono 23 procedury i w tym ponad 78,26% z powodu ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania planu pomocy rodzinie. Pozostała część została zakończona w związku z brakiem zasadności podejmowania działań w ramach prac grup roboczych.

Rozdział 3.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego

§ 5. 1. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Skąpe:

- 1) integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:
 - a) diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
 - c) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
 - e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.
2. Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:
 - 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
 - 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
 - 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Rozdział 4.

Cele Programu

§ 6. Cel główny.

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Skąpe.

§ 7. Cele szczegółowe.

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Skąpe,
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy,
3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą,
4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie,
5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Skąpe				
Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy/Instytucje współpracujące

1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja, 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ GKRPA w Skąpem, ➤ Szkoły z terenu gminy Skąpe, ➤ NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego W. Barski ➤ Kuratorzy SR w Świebodzinie
----	---	---	---------------------------	---

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

I.p.	Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy/Instytucje współpracujące
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, ➤ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, ➤ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ➤ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, ➤ monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, ➤ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”, 	działania ciągłe od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ GKRPA w Skąpem, ➤ Szkoły z terenu gminy Skąpe, ➤ NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego W. Barski ➤ Kuratorzy SR w Świebodzinie

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

I.p.	Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy/Instytucje współpracujące
------	---------	-----------	-------------------	--

1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa lubuskiego ➤ zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, udzielanie świadczeń pieniężnych, 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem,
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prowadzenie pracy socjalnej, ➤ prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego przy PCPR w Świebodzinie ➤ edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem, ➤ Szkoły z terenu gminy Skąpe, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ GKRPA w Skąpem, ➤ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> ➤ motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, ➤ organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb) 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

I.p.	Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy/Instytucje współpracujące
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, ➤ prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, ➤ organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ GKRPA w Skąpem, ➤ Szkoły z terenu gminy Skąpe, ➤ NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego W. Barski ➤ Kuratorzy SR w Świebodzinie

		➤ współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu				
I.p.	Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy/Instytucje współpracujące
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe), ➤ organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ Szkoły z terenu gminy Skąpe, ➤ Kuratorzy SR w Świebodzinie
Cel 6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie				
I.p.	Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy/Partnerzy/Instytucje współpracujące
1.	Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozmowy motywujące do zmiany zachowań, ➤ występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ➤ kierowanie do udziału w działaniach korekcyjnoedukacyjnych dla sprawców przemocy, ➤ kierowanie do udziału w terapii uzależnienia. 	od 2021 roku do 2030 roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ KPP Świebodzin ➤ GKRPA w Skąpem, ➤ Kuratorzy SR w Świebodzinie ➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem,

Rozdział 5. Adresaci i realizatorzy programu

§ 8. Adresaci programu:

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

§ 9. Realizatorzy programu, partnerzy, instytucje współpracujące - podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem,
2. KPP Świebodzin,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skąpem,
4. Placówki oświatowe z terenu Gminy Skąpe,
5. Służba zdrowia,
6. Kuratorzy SR w Świebodzinie.

Rozdział 6. Miejsce i czas realizacji programu

§ 10. 1. Program będzie realizowany na terenie gminy Skąpe w latach 2021 - 2030.
2. Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

Rozdział 7. Efekty realizacji programu

§ 11. 1. Przewidywane efekty realizacji programu:

- 1) zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Skąpe,
- 3) zwiększenie skuteczności działań,
- 4) zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

Rozdział 8. Monitorowanie programu

§ 12. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
- 2) Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
- 4) Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- 5) Ilość uczestników grup wsparcia,
- 6) Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”,
- 7) Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
- 8) Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
- 9) Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
- 10) Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

Rozdział 9. Finansowanie programu

§ 12. Zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowane będą w ramach działań finansowanych ze środków Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

UZASADNIENIE

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, a zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą w rodzinie pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W 2014 roku opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który realizowany był w latach 2014-2020. W związku z upływem terminu jego obowiązywania, konieczne jest opracowanie nowego programu.

Zważywszy na powyższe przedkładamy niniejszy projekt uchwały.